

2. Søvrigt frasiger Rigsdagen sig Ret til at gjøre Ansvar gjældende med Hensyn til Regnskabet for Finantsaaret 1877—78.

Medundertegnede Rimestad kan — i alt Fald paa det nuværende Trin af Sagens Behandling — ikke slutte mig til Flertallets Indstilling om, at Dechargen for Statsregnskabet — bortset fra Tillægsbevillings-Posterne — skal indskrænkes til Grønland og Regnskabet forøvrigt „ikke kunne passere“.

Det er mig nemlig ikke klart, hvad Mening og Betydningen skulde være af en saadan Beslutning. Det synes imidlertid, at den Tanke, der herved har foresvævet Flertallet, er at holde Afgangens til en Rigsretsanklage aaben for Folkethinget.

Saafernt jeg nu kunde være ganske vis paa, at Nægtelsen af Decharge fra Folkethingets Side blev ledsaget af en Forelæggelse af Sagen for den kompetente Domstol, vilde jeg kunne slutte mig til Flertallets Indstilling, uagtet jeg ikke er blind for de Betragtninger, der kunne tale for at anse en Rigsretsanklage for et forlængst opgivet Skridt. Bistnok vilde det være noget paafaldende, om Folkethinget, efterat have ladet hengaa 3 Aar, i hvilke det har været samlet i over 21 Maanedes, uden at foretage noget Skridt til at underkaste Lovligheden af den foreløbige Lov af 12te April 1877 Rigsrettens Prøvelse, nu vilde bestemme sig til noget Saadant; men Dpfættelsen kunde dog til Nød forsvares ved Hensynet til, at man først vilde afvente Statsrevisionens Betænkning — hvorvel det paagjældende Spørgsmaal rigtignok ikke hører til dem, med Hensyn til hvilke Folkethinget kunde behøve dennes Veiledning. Og vel maa det unegtelig stille sig i alt Fald høist tvivlsomt, om ikke Ansvaaret for denne Lovs Udstedelse er dækket ved senere udkomne Love, navnlig de midlertidige Finantslove af 8de November og 20de December 1877, der endog særlig og udtrykkelig bevilge Midler til Fortsættelse af de Arbejder og Foranstaltninger, der vare paabegyndte i Finantsaaret før den 8de November 1877, altsaa i Genhold til den foreløbige Lov af 12te April 1877; men dette stiller sig dog neppe for den almindelige Bewidsthed som i den Grad hævet over al Tvivl, at det maatte ubleufte Tanken om en Rigsretsanklage.

Sagen er unegtelig af tilstræffelig stor Vigtighed til at begrunde en saadan, og der har i Folkethinget været reist saa stærke Indsigelser mod Rigtigheden af den Bei, Regjeringen valgte til at tilveiebringe Midlerne til Statens fortsatte Eksistens, at der deri jo nok kunde ligge tilstræffelig Opfordring til at søge Spørgsmaalene om den foreløbige Lovs Lovlighed og om dens Gyldighed afgjorte paa den eneste Maade, paa hvilken disse Spørgsmaal kunne afgjøres. Hvis det derfor var Meningen nu — om end lidt sent — at

fremkalde en saadan Afgjørelse, kunde jeg finde Nægtelsen af Dechargen begrundet. Jeg vilde heller ikke lade mig afholde fra at deltage i Flertallets Indstilling ved den Betragtning, der andetskeds er gjort gjældende: at en Rigsretsanklage ikke vilde være præjudiceret derved, at Rigsdagen godkjendte Statsregnskabet, idet det ligesuldt maatte staa Folkethinget aabent at drage de vedkommende Ministre til Ansvar, forsaavidt Thinget fastholdt Formeningen om den foreløbige Lovs Retsstridighed. Herimod kunde nemlig ansøres, at, om end Statsregnskabets Godkjendelse ikke udeukkede, at der kunde gjøres Strafansvar gjældende, turde det Samme neppe kunne siges med Hensyn til Erstatningsansvaaret, saafremt man f. Ex. vilde paastaar Ministrene tilpligtede selv at bære de i Tiden mellem den 16de April og den 8de November 1877 afholdte Udgifter — en Paastand, der vel ikke, saa vidt mig bekjendt, er fremsat af Nogen, men dog kunde tænkes som en Mulighed.

Men jeg har ikke kunnet opnaa nogen Visshed for, at Meningen er, at Indstillingen skal følges af en Rigsretsanklage; der er endog forskjellige Omstændigheder, der tyde paa det Modfattede. Navnlig vilde der vel ellers ikke være hengaaet saa overordentlig lang en Tid (over 6 Maanedes efter Sagens Overførelse hertil), inden Folkethingets Betænkning over Statsregnskabet er fremkommen. Og Flertallets Udtalelser synes heller ikke at aabne nogen sikker Udsigt dertil, men tvertimod at gaa ud fra en Forudsætning om, at det heller ikke iaar vil blive til Noget dermed. Men i saa Fald kan jeg ikke se rettere, end at Nægtelsen af Dechargen vilde være et Skridt, der var lidet værdigt for Folkethinget og lidet stemmende med Meningen af Grundlovens § 50. Det er lidet værdigt for Folkethinget at tage en Beslutning, der i Virkeligheden gaar ud paa at afvente, om der ikke om 2, om 10 eller om 20 Aar skulde vise sig et Folkething, der turde beslutte sig til at gjøre det Skridt, som man ikke selv har villet gjøre. Og det er lidet stemmende med Grundlovens § 50, der fastsætter, at Rigsdagen skal „tage Beslutning“ om Statsregnskabet, at man saaledes faktisk lader være at tage Beslutning. Thi anderledes kan det jo ikke betegnes, at tage en Beslutning om, at Regnskabet ikke kan passere, naar man ikke selv veed, om den nogenfind vil faae nogenjomhelst anden Betydning, end at der ikke er truffet nogen Afgjørelse. Idet Grundloven foreskriver, at Rigsdagen skal tage Beslutning over Regnskabet, kan Folkethinget ikke underdrage sig den Konsekvens, at det, naar det mener ikke at kunne godkjende Regnskabet, maa søge den Decision tilveiebragt, uden hvilken Regnskabet kommer til at henstaa uafgjort, og at Thinget, naar det ikke vil gjøre det, maa godkjende Regnskabet.